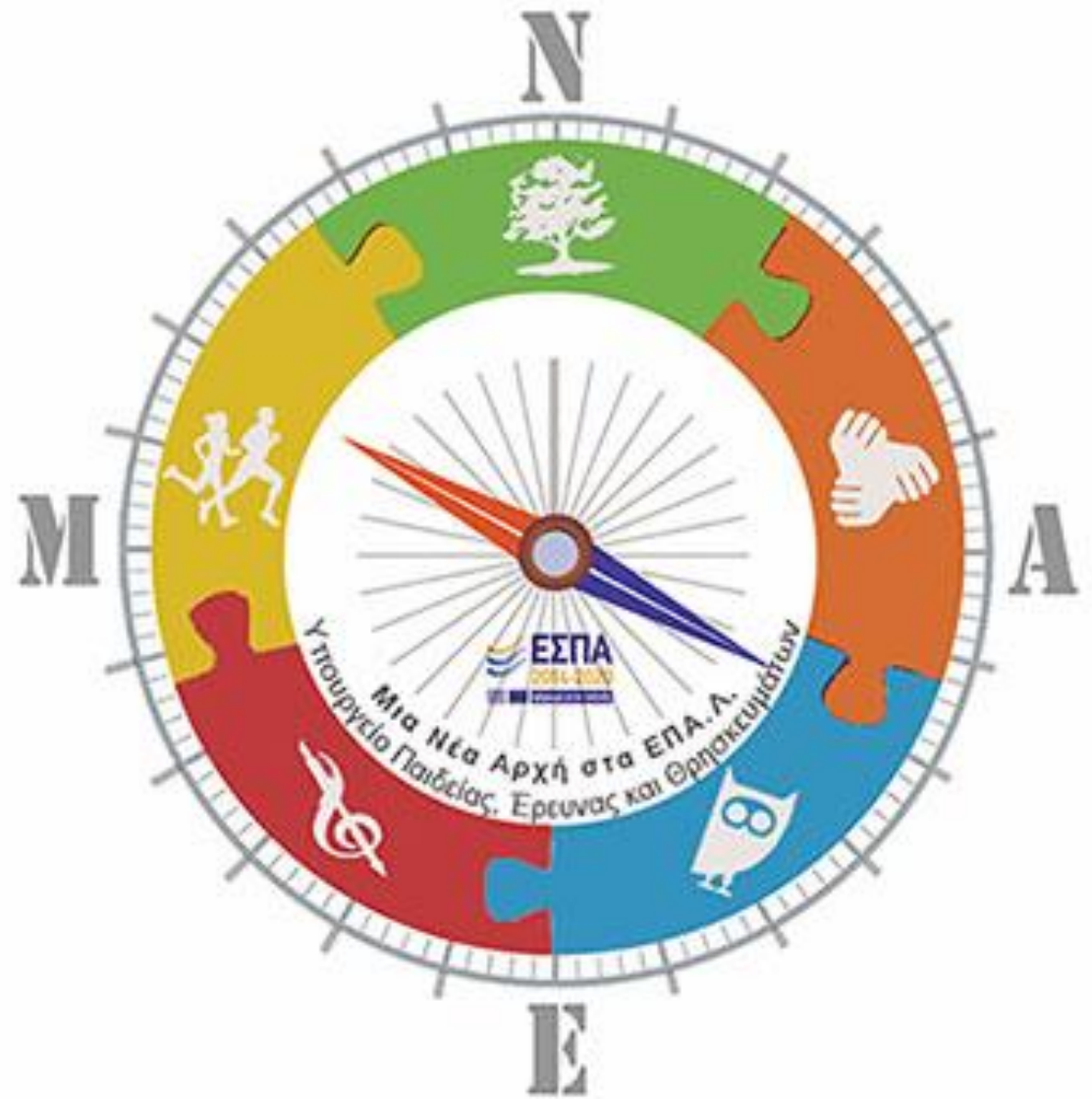

Μια Νέα Αρχή στα ΕΠΑΛ: Η πορεία ενός οραματικού εγχειρήματος

Γιούλη Χρονοπούλου,
Απρίλιος 2021

Μια Νέα
Αρχή στα
ΕΠΑΛ:
Μια αρχική
επισήμανση

Η ονομασία του προγράμματος

Υποκείμενο: ο μαθητής, η μαθήτρια

Αναφορά στο ότι κατά κανόνα τα παιδιά των ΕΠΑΛ φέρουν στίγμα «αποτυχίας»

Σκοπός: να αλλάξει αυτό
Έχει ήδη αρχίσει η μεταβολή

Μια Νέα Αρχή

Για τον μαθητή

Για το σχολείο

Για την επαγγελματική εκπαίδευση

Το πρόγραμμα ΜΝΑΕ

Είναι μια δέσμη παρεμβάσεων (ψυχοκοινωνικών, γνωστικών, παιδαγωγικών)

Εφαρμόζεται στη μεταβατική τάξη της Α' Λυκείου

Χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ

Αποτελείται από 5 πυλώνες

Οι (αλληλοσυμπληρούμενοι) πυλώνες του προγράμματος

Σύμβουλος καθηγητής
ανά μαθητή

Ψυχολόγος σε κάθε
σχολείο

Εναλλακτική
Ενισχυτική διδασκαλία
στα Νέα Ελληνικά και
τα Μαθηματικά

Σχέδια Δράσης
(χρηματοδοτούμενα)

Δικτύωση σχολείων
(και σχετική υποδομή)

Γενικός
σκοπός
ΜΝΑΕ

Η ενίσχυση των Επαγγελματικών
Λυκείων και των μαθητών τους

Πρόγραμμα μετάβασης –
αντιστάθμισης - στήριξης

Στην Α΄ τάξη,
αλλά

Διαπερνά (ευεργετικά) όλο το σχολείο

Συνεργασία με μεγαλύτερες τάξεις και αξιοποίηση εργαστηριακών μαθημάτων

Ασφαλώς με τα σχέδια δράσης, αλλά όχι μόνο

Η συνδιδασκαλία και ο Σύμβουλος εφαρμόστηκαν και σε άλλες τάξεις - φυσικά και η/ο ψυχολόγος

Συνεργασία: η λέξη – κλειδί του προγράμματος

Μια δράση από τη βάση

Η αρχή έγινε το 2010 στο ΕΠΑΛ Καισαριανής με εφαρμογή του θεσμού του Συμβούλου καθηγητή.

Προέκυψε από την ανάγκη να αντιμετωπιστούν προβλήματα, να βελτιωθεί το κλίμα.

Η επεξεργασία οδήγησε σε προτάσεις εμπλουτισμού.

Διαπιστώθηκε η ανάγκη για παρουσία ψυχολόγου.

Διαπιστώθηκε η ανάγκη για ενίσχυση στα μαθήματα Γενικής Παιδείας.

Χρειάστηκαν κάποιοι εμπνευσμένοι άνθρωποι, που νοιάζονταν για την επαγγελματική εκπαίδευση.

Η επίσημη πορεία

Υιοθετήθηκε από το Υπουργείο

Συστάθηκε Επιστημονική Επιτροπή

2017-18: πιλοτική εφαρμογή σε 9 σχολεία
(5 στην Αττική, 4 στην περιφέρεια)

2018-19: Επέκταση σε όλα τα ΕΠΑΛ της χώρας

2019-2021: Συνέχιση για τρίτη χρονιά της καθολικής εφαρμογής (και υπό συνθήκες τηλεκπαίδευσης)

Κατά την πιλοτική
εφαρμογή:
Επιστημονική
Επιτροπή

Από το 2018-19:
Συντονιστική
Επιτροπή Έργου

Περιβάλλεται
από /
Συνεργάζεται με:

Υπεύθυνοι ΜΝΑΕ
ανά ΠΕΚΕΣ

Ομάδα
Συντονιστών
πιλοτικών σχολείων

Ομάδα
εμπειρογνομόνων

Ομάδα μελών του
ΣΕΨ (για εποπτεία
ψυχολόγων)

Η δομή του ΜΝΑΕ

Αποτίμηση πρώτης χρονιάς καθολικής εφαρμογής (2018-19)

Είναι η μόνη χρονιά για την οποία έχει γίνει επίσημη αποτίμηση (με βάση ερωτηματολόγια προς όλα τα σχολεία και συνέδριο)

(Φυσικά, είχε προηγηθεί αποτίμηση της πιλοτικής εφαρμογής)

Πέρυσι δεν έγινε (και λόγω πανδημίας)

Αποτίμηση Θεσμού Συμβούλου Καθηγητή

Βελτίωση του σχολικού κλίματος / Αλλαγή κουλτούρας του σχολείου / Σχολείο που ενδιαφέρεται - όχι απρόσωπο

Ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ όλων των μελών της σχολικής κοινότητας

Ανάπτυξη κατανόησης και αποδοχής, ερμηνεία συμπεριφοράς, περιορισμός ποινών

Θετική επίδραση στο αυτοσυναίσθημα των μαθητών, ψυχική ενδυνάμωση, συνειδητοποίηση ικανοτήτων / Αύξηση συναισθήματος ασφάλειας και αίσθησης του ανήκειν

Αποτίμηση Θεσμού Συμβούλου Καθηγητή

Πρόληψη προβλημάτων, παραβατικών συμπεριφορών ή εντάσεων, έγκαιρος εντοπισμός ιδιαίτερων προβλημάτων και βοήθεια, αποτροπή

Βελτίωση μαθητικής συμπεριφοράς, τόνωση της μαθητικής ιδιότητας, θετικότερη στάση προς το σχολείο

Ομαλή προσαρμογή, μετάβαση στο νέο περιβάλλον, παρεμπόδιση μαθητικής διαρροής

Θετικό και για εκπαιδευτικούς, παιδαγωγική εμπειρία, διαχείριση προβλημάτων, σχέσεων, αυτοβελτίωση

Κύριες προτάσεις

- Επιμόρφωση (αρχική και διαρκής)
- Επέκταση και στις άλλες τάξεις (διατύπωση σχετικής επιθυμίας και από μαθητές)
- Κίνητρα για τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς
- Έναρξη του θεσμού από την αρχή της χρονιάς (εντέλει, έγκαιρη στελέχωση σχολείου με εκπαιδευτικούς και ψυχολόγο)

Αποτίμηση Ψυχολόγου – κοινά στοιχεία με Σύμβουλο

Ενίσχυση αυτοεκτίμησης, βελτίωση διάθεσης των μαθητών

Πρόληψη – αντιμετώπιση συγκρούσεων και μείωση παραβατικών συμπεριφορών- Αντιμετώπιση ενδοσχολικής βίας

Εντοπισμός προβλημάτων και παραπομπή ειδικών περιπτώσεων

Μείωση της μαθητικής διαρροής

Αποτίμηση Θεσμού Ψυχολόγου

Θεσμός με καθολική αποδοχή - Επίδραση σε όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας

Βελτίωση διαπροσωπικών και οικογενειακών σχέσεων

Ευαισθητοποίηση Συλλόγου Διδασκόντων σε θέματα επικοινωνίας με τους μαθητές

Υποστήριξη καθηγητών για τη διαχείριση περιστατικών στην τάξη

Απενοχοποίηση της αναζήτησης ψυχολογικής υποστήριξης

Μείωση άγχους μαθητών και καθηγητών

Δικτύωση του σχολείου με ψυχοκοινωνικές δομές

Προτάσεις

- Έγκαιρη τοποθέτηση, επιμόρφωση και έναρξη της εποπτείας
- Παρουσία του ψυχολόγου στο σχολείο για όλες τις μέρες
- Δυνατότητα παραμονής στη σχολική μονάδα για δεύτερη και τρίτη χρονιά εφόσον και τα δύο μέρη το επιθυμούν
- Επέκταση της δράσης και σε άλλες τάξεις και σε μικρότερες βαθμίδες

Αποτίμηση Εναλλακτικής Ενισχυτικής Διδασκαλίας

Βελτίωση της μαθητικής επίδοσης (Βασικός στόχος: Ενίσχυση γλωσσικού, αριθμητικού γραμματισμού)

Αυξημένη εμπλοκή μαθητών / αναβαθμισμένο ενδιαφέρον για το μάθημα / Αυξημένη ευχέρεια να καλύπτουν απορίες και κενά

Ευχέρεια για διαφοροποιημένη διδασκαλία και εξατομικευμένη προσέγγιση/ Ευχέρεια εφαρμογής ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας/ Ευχέρεια στη διαχείριση της τάξης

Βελτίωση συνεργασίας και σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών

Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών

Προτάσεις βελτίωσης

- Έγκαιρη πρόσληψη και τοποθέτηση εκπαιδευτικών
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου της Συνδικασκαλία
  - Θεσμική εξίσωση των συνδικασκόντων
  - Επέκταση και σε άλλες τάξεις του ΕΠΑ.Λ
  - Εφαρμογή του μέτρου και στην Γ' Τάξη
  - Διεύρυνση του θεσμού και σε άλλα αντικείμενα

Αποτίμηση σχεδίων δράσης

Ενίσχυση δημιουργικότητας, βιωματικότητας, ενεργητικότητας

Ενίσχυση αυτοπεποίθησης, ανάπτυξη προσωπικότητας

Ενίσχυση συλλογικότητας, συνεργασίας

Σύνδεση με τοπική κοινωνία, εξωστρέφεια

Προτάσεις βελτίωσης

- Έγκαιρη έναρξη – περισσότερος χρόνος για σχεδιασμό και υλοποίηση
- Κίνητρα στους εκπαιδευτικούς
- Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου – λιγότερη γραφειοκρατία

Η δικτύωση των σχολείων Διευκρινίσεις

Ανάπτυξη δικτύων εκπαιδευτικών και σχολείων για διάλογο, ανταλλαγή εμπειρίας, κοινό σχεδιασμό διδακτικών και άλλων πρακτικών

Η υποδομή, ο εξοπλισμός είναι το μέσον, ο στόχος είναι η επικοινωνία, η ανταλλαγή καλών πρακτικών, η συγκρότηση ουσιαστικού δικτύου

Αποτίμηση δικτύωσης των σχολείων

Για μαθητές:

Απόκτηση γνώσεων μέσα από τη συνεργασία με ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τοπικές επιχειρήσεις, φορείς / Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων μέσα από την επαφή με κοινωφελείς φορείς και άλλα σχολεία

Για εκπαιδευτικούς:

Πολύτιμη η συνεργασία και η μεταφορά εμπειριών από τους συντονιστές πιλοτικής φάσης / Συνεργατική αλληλεπίδραση / Ανταλλαγή εμπειριών για τις δράσεις

Για σχολείο:

Διεύρυνση οριζόντων με τις δράσεις εκτός σχολικού περιβάλλοντος

Κοινά χαρακτηριστικά στις αποτιμήσεις

Βελτίωση
κλίματος

Αλλαγή
κουλτούρας

Ενίσχυση
μαθητών

Ανάπτυξη
εκπαιδευτικών

Βελτίωση
εικόνας
σχολείου

Κοινά
χαρακτηριστικά
στις προτάσεις

Επιμόρφωση

Έγκαιρη τοποθέτηση
εκπαιδευτικών, ψυχολόγων

Επέκταση και σε άλλες
τάξεις

Η γενική αποτίμηση της καθολικής εφαρμογής

Παρά τα όποια προβλήματα
και τις ελλείψεις

Θετική

σε όλους τους πυλώνες

για όλους τους εμπλεκόμενους
(μαθητές, εκπαιδευτικούς,
σχολείο, γονείς)

Προβλήματα στην εφαρμογή

- Ως προς την αποτίμηση, μερική έλλειψη στοιχείων (π.χ. στα ερωτηματολόγια δεν απάντησαν όλα τα σχολεία)
- Η εναλλακτική ενισχυτική διδασκαλία εφαρμόστηκε κάποτε μερικώς (20) και κάποτε λανθασμένα ή ανεπαρκώς
- Ο Σύμβουλος δεν εφαρμόστηκε σε κάποια σχολεία (39), σε κάποια (21) μερικώς – κάποιοι εκπαιδευτικοί επωμίστηκαν το βάρος 10-15 παιδιών (κύρια αιτία η άρνηση των εκπαιδευτικών να αναλάβουν το βάρος: χρόνος χωρίς αντάλλαγμα, ανασφάλεια, παρεξήγηση θεσμού)
- Επιμέρους προβλήματα και στις υπόλοιπες δράσεις
- Καθυστέρηση επιμόρφωσης
- Σταδιακά περιορισμός ενεργοποίησης της κορυφής

Συνολική αποτίμηση

Βελτίωση σχέσεων - ευνοϊκό κλίμα για μάθηση / Ομαλότερη λειτουργία του σχολείου

Ενεργητική συμμετοχή μαθητών και καθηγητών

Βελτίωση γνωστικού επιπέδου των μαθητών / Μαθησιακή και αναπτυξιακή πρόοδος των μαθητών / Μείωση αρνητικών συμπεριφορών

Πνεύμα συνεργασίας / Καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος στη σχολική κοινότητα

Εξωστρέφεια της σχολικής μονάδας - Διασύνδεση με τοπική κοινότητα

Ενδυνάμωση Συλλόγου Διδασκόντων / Καλύτερη διαχείριση καταστάσεων

Τελικά

Μερικές φορές και εξαιτίας των δυσκολιών προέκυψαν λύσεις, π.χ. η έλλειψη επίσημης επιμόρφωσης, αλλά και το κλείσιμο των σχολείων ενεργοποίησε τη δικτύωση

Οι επισημάνσεις/ προτάσεις των εκπαιδευτικών οδήγησαν σε ενδιάμεσες αλλαγές και βελτιώσεις στα ΦΕΚ (π.χ. σχέδια δράσης, εναλλακτική διδασκαλία, ψυχολόγοι)

Το πρόγραμμα στηρίχθηκε από τη συντριπτική πλειοψηφία της εκπαιδευτικής κοινότητας – Υπήρξε σταδιακή εμπέδωση του θεσμού

Προέκυψε μεγαλύτερη η ενεργοποίηση της βάσης και των υπευθύνων στα ΠΕΚΕΣ

Ξεκίνησε η επιμόρφωση - Από την απορία στην εμπειρία

Οι
προοπτικές
Οι
προσδοκίες

Παραμένει ένα
οραματικό
εγχείρημα

Παραμένει ένα
ουσιαστικά
καινοτόμο
πρόγραμμα

Παραμένει η
αισιοδοξία για το
μέλλον του
προγράμματος,
κυρίως γιατί το
αγκαλιάζει η
σχολική κοινότητα,
η βάση

Παραμένει η
προσδοκία για
αλλαγή του τοπίου
στην Επαγγελματική
Εκπαίδευση

Σας
ευχαριστώ!

